

**Kúria**  
**végzése**

**Az ügy száma:** Bfv.II.360/2024/11.  
**A határozat szintje:** felülvizsgálat  
**A tanács tagjai:** Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke  
Dr. Boros Tibor, előadó bíró  
Dr. Somogyi Gábor, bíró  
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró  
Dr. Metzing Márton, bíró  
**Az eljárás helye:** Budapest  
**Az eljárás formája:** tanácsülés  
**Az ülés napja:** 2024. december 5.  
**Az ügy tárgya:** új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette  
**Terhelt:** II. rendű  
**Első fok:** Hevesi Járásbíróság, 5.B.54/2020/141., ítélet, tárgyalás,  
2022. február 2.  
**Másodfok:** Egri Törvényszék, 3.Bf.68/2022/18., ítélet, nyilvános ülés,  
2022. szeptember 29.  
**Az indítvány előterjesztője:** a II. rendű terhelt  
**Az indítvány iránya:** a II. rendű terhelt javára

**Rendelkező rész**

A Kúria az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Hevesi Járásbíróság 5.B.54/2020/141. számú és az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.68/2022/18. számú ítéletét II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

**Indokolás**

[1] **I.** A Hevesi Járásbíróság 2022. február 2-án kihirdetett 5.B.54/2020/141. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetében [Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés a) pont], ezért őt 6 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a II. rendű terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, valamint vele szemben 2.031.500 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

[2] A védelmi fellebbezések nyomán eljáró Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 3.Bf.68/2022/18. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a II. rendű terhelt szabadságvesztés büntetését 5 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 6 évre enyhítette. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontban meghatározott okból.

[4] Indokai szerint az elsőfokú bíróság „abszolút anyagi jogi szabálysértést” követett el azzal, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabott ki, amit a másodfokú bíróság törvénysértő módon elfogadott.

[5] Kifejtette, hogy „az elkövetett cselekményt ítéleti bizonyossággal nem lehetett volna kétséget kizáróan az ítélet szerint minősített új pszichoaktív anyaggal visszaélés bűncselekményének minősíteni”. Ítéleti bizonyossággal, kétséget kizáró módon legfeljebb a Btk. 184. § (1) bekezdése szerinti új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetetté lehetett volna megállapítani az eljáró bíróságoknak. A Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés a) pontja szerinti büntett 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ugyanakkor a Btk. 184. § (1) bekezdése szerint, aki új pszichoaktív anyagot kínál, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, büntett miatt 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Egy bűncselekmény törvényi tényállásának minden elemének teljesülnie kell ahhoz, hogy ítéleti bizonyossággal meg lehessen állapítani. A terhelt álláspontja szerint ez esetben nem valósult meg, hiszen kétséget kizáró módon nem bizonyítható, hogy a bűncselekményt édesanyjával szervezetten követték el, illetve az sem, hogy tudomással bírt arról, hogy a fogyasztók bármelyike is 18 évnél fiatalabb volt.

[6] Hivatkozott arra is, hogy házkutatás során több fajta anyag került lefoglalásra, amelyekről megállapítható volt, hogy azok pszichoaktív anyagok, de találtak olyanokat is, amelyek még nem szerepeltek a tiltólistán, és azt sem vizsgálták a bíróságok, hogy ezen anyagokat az I. rendű terhelt „fogyasztói minőségben is elfogyaszthatta”.

[7] Álláspontja szerint a cselekmény törvénysértő minősítése esetében törvénysértő ítélethez vezetett, eltúlzóan súlyos büntetést kiszabva. A tévesen megállapított tényállásból tévesen következtetett minősítés miatt a büntetési tétel 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés volt, a helyes minősítés okán ez 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztésre csökkenne.

[8] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria helyezze hatályon kívül a bíróságok jogerős határozatát, utasítsa új eljárásra az elsőfokú bíróságot, megállapítva az „abszolút anyagi jogi szabálysértést”, vagy a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot változtassa meg akként, hogy a helyes minősítés mellett a törvénynek megfelelő mértékű, jóval enyhébb büntetés kiszabásáról rendelkezzen, figyelemmel a jelentős időmúlásra is.

[9] A Legfőbb Ügyészség a BF.371/2024/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[10] Indokai szerint az indítvány elsősorban a tényállást vitatja, azonban a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Nem sérelmezhető így az sem, hogy a bíróság mely bizonyítékokat fogadott, illetve vetett el.

[11] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet szerint a II. rendű terhelt cselekménye a Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik. Ezen bűncselekmény alanya a 18. életévét be nem töltött személyt az elkövetési magatartás tanúsításába vonja bele, azaz a forgalomba hozatal, illetve a kereskedés elkövetésében vesz részt a 18 éven aluli személy a 18 éven felüli személy rábírása, irányítása, ellenőrzése folytán.

[12] Rámutatott, hogy a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontja rendeli büntetni azt az esetet, amikor a tizennyolcadik életévét betöltött személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek új pszichoaktív anyagot kínál, átad. Nem kétséges szerinte, hogy a II. rendű terheltnek a gyermekkorú tanú 1 részére éveken keresztül heti több alkalommal ellenérték fejében végzett értékesítése – figyelemmel arra is, hogy a közel négyéves elkövetési időszak alatt más vevői is voltak – a kereskedés körébe illeszkedik. Azonban szerinte, mint többen a kevesebb, a kereskedés az átadást is magában foglalja, ekként gyermekkorú tanú 1 tekintetében megvalósított cselekmény a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik.

[13] Kitért arra is, hogy a terheltek lakóhelyén lefoglalt új pszichoaktív anyag az ítélet – Be. 650. § (2) bekezdés alapján nem támadható – értékelése szerint értékesítésre került volna, a kereskedelmi céllal beszerzett mennyiség része volt. A tényállás ugyanakkor a már ténylegesen értékesített mennyiséget – még a büntetőjogi fogalmak szintjén – sem jelöli meg, ennél fogva már ténylegesen nem zárható ki, hogy a 18. életévet be nem töltött személy részére értékesített anyag mennyisége csekély.

[14] Ennek ellenére úgy látja, hogy a Btk. 184/A. § (4) bekezdése szerinti privilegizált eset azért nem áll fenn, mert az új pszichoaktív anyagnak gyermekkorú tanú 1 részére történt értékesítése is bünszövetségben elkövetett, a felhívott privilegizált eset pedig csak a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontjában vagy c) pont ca) alpontjában meghatározott bűncselekményre állhat fenn, a Btk. 184/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti bünszövetségben történő elkövetésre nem.

[15] A jogerős ítéletben alkalmazott minősítés más okból nem helyes szerinte. Tekintve, hogy a Btk. 184., illetve 184/A. §-ai a töretlen gyakorlat szerint két külön bűncselekményt szabályoznak, ha az új pszichoaktív anyaggal kereskedő elkövető 18. életévet betöltött, valamint általa is tudottan azt be nem töltött személyeknek is értékesít, a két bűncselekmény halmazata áll fenn.

[16] Álláspontja szerint önmagában a lefoglalt mennyiségre tekintettel megállapítható, hogy a terheltek a csekély mennyiség felső határát meghaladó új pszichoaktív anyaggal kereskedtek, ezért a 18. életévüket meghaladó vásárlókra figyelemmel a cselekmény egyrészt a Btk. 184. § (1) bekezdés negyedik fordulatába ütközik és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősül, mely bűncselekmény büntetési tételkerete 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés.

[17] Az irányadó tényállásból szerinte következik az is, hogy a II. rendű terhelt legalább 10-15 alkalommal értékesített a 18. életévét be nem töltött gyermekkorú tanú 1 részére, pontosan nem ismert mennyiségű új pszichoaktív anyagot, ez a cselekmény a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősül. A két bűncselekmény anyagi halmazata a kifejtettek szerint valós. A két bűncselekményre irányadó halmazati büntetés a Btk. 81. § (3) bekezdésében írt szabály szerint 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés, az azon belül kiszabott, az alsó határt alig meghaladó szabadságvesztés büntetés ekként törvényes.

[18] A kifejtett indokok alapján indítványozta, hogy a Kúria a Hevesi Járásbíróság 5.B.54/2020/141. számú és az Egri Törvényszék 3.Bf.68/2022/18. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[19] **III.** A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[20] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra – és nem ténybeli hibákra – hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[21] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a cselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabott ki. Az indítvány azt állítja, hogy a terhelt cselekményét tévesen minősítette a bíróság jogerős ítéletében akként, hogy amiatt 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés szabható ki; a terhelt új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos magatartása helyesen legfeljebb 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő cselekményt valósít meg. Ezért pedig vele szemben a jogerős ítéletben kiszabott 5 év 6 hónap büntetés törvénysértő.

[22] A terhelt indítványa tehát a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak megfelel, az alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[23] 2. A bíróság jogerős ítéletében a II. rendű terhelt egészséget veszélyeztető bűncselekményét az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősítette. Ezt a bűncselekményt a 18. életévét betöltött személy követi el, aki 18. életévét be nem töltött személy felhasználásával új pszichoaktív anyagot – bűnszövetségben – forgalomba hoz vagy azzal kereskedik.

[24] Az indítvány szerinti minősítés [Btk. 184. § (1) bekezdés] fogalmilag csak akkor lehet helytálló, ha az irányadó tényállásból az és csak az tűnik ki, hogy a II. rendű terhelt új pszichoaktív anyagot fiatalokért nem érintően kínál, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik.

[25] A Kúria előrebocsátja, hogy a felülvizsgálat alapvető szabálya, miszerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban rendelkezik úgy is a törvény, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[26] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Következésképp a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

[27] Ehhez képest nem lehet felülvizsgálat tárgya az indítvány azon érve, miszerint az eljáró hatóságok nem vizsgálták, hogy a házkutatás során megtalált új pszichoaktív anyagot az I. rendű terhelt elfogyaszthatta-e.

[28] 3. A felülvizsgálat alapját jelentő jogerős ítéleti tényállás lényege a következő:

– I. rendű terhelt az édesanyja a II. rendű terheltnek, mindketten közös háztartásban élnek a cím 1 alatti lakóházban. Velük lakik ott további két felnőtt és egy kiskorú gyermek. Az I. rendű terhelt jövedelemmel nem rendelkezik, vagyontalan, a II. rendű terhelt egyetlen igazolt,

rendszeres jövedelme a 48.900 forint összegű ápolási segély, melyet a II. rendű terhelt élettársának alkalmi munkából származó jövedelme és az I. rendű terhelt édesanyjának a nyugdíja egészít ki.

– A terheltek pontosan meg nem határozható időben, de legkésőbb 2015. év nyarától megállapodtak abban, hogy rendszeresen új pszichoaktív anyagot fognak beszerezni, azt értékesítik és az így szerzett pénzzel egészítik ki jövedelmüket. Tevékenységük folytatása érdekében digitális mérleget és mérőkanalat szereztek be. Az értékesítésre szánt új pszichoaktív anyagot jellemzően a ... területről szerezték be, a megrendeléseket felváltva intézték, illetve az anyagért is személyesen hol az I. rendű, hol a II. rendű terhelt utazott el, de olyan is előfordult, hogy a terjesztő hozta el a terhelteknek az árut a lakásukra.

– Az értékesítésben is mind a két terhelt részt vett, alapvetően az I. rendű terhelt szolgálta ki a vevőket, de távollétében a II. rendű terhelt is értékesített, a vevők jellemzően a II. rendű terheltnél érdeklődtek, hogy van-e eladásra szánt új pszichoaktív anyag vagy sem, és az erre irányuló pozitív válasz után személyesen keresték fel őket a lakásukon.

– Az új pszichoaktív anyaggal kereskedés kapcsán a terjesztőkkel, a vevőkkel és az I. rendű terhelttel történt telefonbeszélgetések során a II. rendű terhelt a telefonszám 1 kapcsolási számú mobiltelefont használta.

– Az értékesítésre szánt új pszichoaktív anyagot a terheltek a cím 1 alatti lakóház különböző helységeiben többfelé rejtették el, így az étkezőben, az előszobában, sőt még a páraelszívóban is.

– Az új pszichoaktív anyag értékesítése során a terheltek a „pakkokat” digitális mérlegen mérték és kicsomagolták, majd azt a vevőknek adagonként 500 forintért adták el. Akik nagyobb tételben, több „pakkot” vásároltak árkedvezményt is kaptak, jellemzően 10 adagot 4.500 forintért kínáltak a terheltek.

– A terheltekhez – I. rendű terhelt 2019. július 31. napján történt őrizetbe vételéig – rendszeresen járt vásárolni tiltott szereket, N-etil-hexedron, etil-heptedron tartalmú új pszichoaktív anyagot:

– gyermekkorú tanú 2 (született: 2002. ... napján) 15 éves kora óta, két éven keresztül, legalább heti 3 alkalommal, 1 adagot 500 forintért, legkevesebb 156.000 forint értékben,

– tanú 3 2018 januárja óta, legalább kétnaponta, 1-2 „pakkot” adagonként 500 forintért, legkevesebb 53.000 forint értékben, öt több alkalommal is a II. rendű terhelt szolgálta ki,

– tanú 4 legalább 20 alkalommal, alkalmanként 1-2 „pakkot” adagonként 500 forintért, legkevesebb 10.000 forint értékben,

– tanú 5 legalább két alkalommal, alkalmanként 2 adagot, adagonként 500 forintért, legkevesebb 2.000 forint értékben,

– gyermekkorú tanú 1 (született: 2002. ... napján) legalább négy éven keresztül, 2015 nyarától legkésőbb 2019. május végéig heti 3-4 alkalommal, alkalmanként 1-2 adag N-etil-hexedron tartalmú új pszichoaktív anyagot, adagonként 500 forintért, legalább 312.000 forint értékben, és legalább 10-15 alkalommal az értékesítést a II. rendű terhelt végezte,

– tanú 6 legalább 2016 év elejétől 2019. július 31. napjáig, napi 5-6 „pakett” N-etil-hexedron tartalmú új pszichoaktív anyagot adagonként 500 forintért, legkevesebb 3.270.000 forintot fizetett az I. rendű terheltnak,

– tanú 7 legalább 2017. év elejétől legalább 2019. január 14. napjáig heti 5 alkalommal alkalmanként 1 adagot 500 forintért, legkevesebb 260.000 forint értékben, és gyakran előfordult, hogy az értékesítést a II. rendű terhelt bonyolította.

– A pénzt a vevőktől az I. rendű terhelt, alkalmanként – az I. rendű terhelt távollétében – a II. rendű terhelt vette át.

– 2019. július 31. napját megelőző időben I. rendű és II. rendű terheltek értékesítési céllal megszerezték és a lakóházuk különböző pontjain elrejtették 2,74 gramm nettó tömegű fehér-sárgás porszerű anyagot, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladó 2,3 gramm tiszta hatóanyagtartalmú etil-heptedron tartalmú új pszichoaktív anyag. Az N-etil-hexedron és az etil-heptedron új pszichoaktív anyagok a Btk. 184/D. § (1) bekezdésére és az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet 2. pontjára tekintettel.

– A terheltek az új pszichoaktív anyaggal történő, éveken át tartó kereskedésük során legalább 4.063.000 forint jövedelemre tettek szert, melyen megosztottak.

[29] 4. A vizsgálandó kérdés az volt, hogy a bűncselekménynek a II. rendű terheltnek a jogerős ítéletben felrótt alakzata, vagy a felülvizsgálati indítványban megjelölt esete valósult-e meg.

[30] A Kúria rámutat arra, hogy az elkövetéskor hatályos Btk. 184/D. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a Btk. 184-184/C. § alkalmazásában az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a 2 gramm mennyiséget nem haladja meg; a só formában előforduló vegyületek esetén tiszta hatóanyag-tartalom alatt a bázis formában megadott hatóanyag-tartalmat kell érteni. Megjegyzendő, hogy az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségének felső határát az elbíráláskor már a Btk. 461. § (5) bekezdése vegyületcsoportonként eltérően határozta meg, azonban azok egyike sem több 2 grammnál. Ennek azonban jelen esetben a cselekmény minősítésének meghatározásánál azért nincs jelentősége, mert a jogerős ítéleti tényállás nem tartalmaz ténymegállapítást a bűncselekménnyel érintett új pszichoaktív anyag összesített hatóanyag-tartalmának mennyiségére. A jogerős ítéleti tényállásból következően a házkutatás során lefoglalt mennyiségre tekintettel megállapítható, hogy a terheltek a csekély mennyiség felső határát meghaladó új pszichoaktív anyagra követték el a cselekményüket.

[31] 5. Utalt ugyanakkor a II. rendű terhelt arra, hogy nem tisztázott az, miszerint kereskedelmi célból, vagy csupán az I. rendű terhelt fogyasztásának biztosítására szolgált a házkutatás során náluk megtalált új pszichoaktív anyag. Vitatta a bünszövetség megállapítását, illetve azt állította, hogy nem volt arról tudomása, hogy 18. életévét be nem töltött személynek is értékesített új pszichoaktív anyagot.

[32] A házkutatás során megtalált új pszichoaktív anyag kapcsán a jogerős ítéleti tényállás egyértelmű megállapítást tesz. 2019. július 31. napját megelőző időben I. rendű és II. rendű terheltek értékesítési céllal szerezték meg, majd rejtették el lakóházuk különböző pontjain azt a 2,74 gramm nettó tömegű fehér-sárgás porszerű anyagot, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladó 2,3 gramm tiszta hatóanyagtartalmú etil-heptedron tartalmú új pszichoaktív anyagot tartalmazott.

[33] 6. A bünszövetség megítélése körében a Kúria a következőket rögzíti. A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja szerint bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet. A két személy megléte az irányadó tényállás alapján nem vitatott.

[34] Írásbeli, vagy akár szóbeli szerződészerű, a felek jövőbeni magatartását, viszonyát, jogaikat és kötelezettségeiket szabályozó megállapodás valóban nem áll rendelkezésre, ez azonban nem is követelmény, a bünszövetség fogalmi elemeire – így a bűncselekmények elkövetésére irányuló előzetes megállapodásra is – a felek magatartásának a külvilágban megnyilvánuló, tetten érhető tényeiből kell – a jogerős ítéleti tényállásban foglaltak alapján – következtetést vonni.

[35] Leggyakoribb a szóbeli megállapodás, de lehet a megállapodás a hallgatólagos, a terheltek ráutaló magatartásából következtethető, a félreérthetetlenül a bűnözésre irányuló akarategység is. Ilyen megállapodásra általában az olyan cselekményeknél lehet következtetni, ahol az elkövetők ismétlődően, az azonos vagy a hasonló alkalmat keresték, vagy használták fel a bűncselekmények megvalósításához. Amikor tehát az elkövetők ráutaló magatartásából egyértelműen ismerhető fel a bűnözésre irányuló következetesség, tervszerűség és akarategyezőség, akkor valósul meg a hallgatólagos megállapodás.

[36] Amennyiben valaki ahhoz, hogy rendszeresen bűncselekményeket követhessen el, ugyancsak rendszeresen számíthat más személy ehhez szükséges – ugyancsak bűncselekményt megvalósító – közreműködésére, és veszi igénybe azt, akkor megalapozott az a következtetés, hogy a végrehajtás során az újabb és újabb, egyes részecselekményeket már időben is megelőző megállapodás, megegyezés született.

[37] Jelen esetben ez mindkét terhelte vonatkozóan igazolható. A tényállás szerint a két terhelt legkésőbb 2015 nyarán megállapodott abban, hogy rendszeresen új pszichoaktív anyagot fognak beszerezni és azt értékesítik. Az ezt követő magatartásuk ennek a megállapodásnak megfelelő volt: az adagoláshoz szükséges digitális mérleget és mérőkanalat szereztek be, a megrendeléseket felváltva intézték, a megrendelt anyagot ugyancsak felváltva hozták el, rendszerint a ... területéről, az értékesítésben is közösen vettek részt, a vevők jellemzően a II. rendű terhelnél érdeklődtek az új pszichoaktív anyag felől, míg a kiszolgálást alapvetően az I. rendű terhelt intézte, de a távollétében a II. rendű terhelt is ellátta ugyanezt a feladatot. Gondoskodtak arról is, hogy az új pszichoaktív anyagot a lakásban több helyre rejtse el. Mindezt pedig a terheltek közel négy éven keresztül végezték, ezáltal a cselekmények akarategységben, tervszerűen, rendszeresen történt együttes elkövetése nem vonható kétségbe.

[38] 7. A kereskedői magatartás kapcsán a Kúria kiemeli, hogy az irányadó tényállás szerint a terheltek 2015 év nyaratól megállapodtak abban, miszerint rendszeresen új pszichoaktív anyagot fognak beszerezni, azt értékesítik. A tényállás azt is rögzíti, hogy egy fiatakorúnak 2 éven keresztül heti 3 alkalommal, egy másik fiatakorúnak 4 éven keresztül heti 3-4 alkalommal, 5 felnőtt korú fogyasztónak szintén éveken keresztül heti 3-5 alkalommal, esetenként 5-6 „pakettet” értékesítettek „pakettenként” 500 forintért.

[39] Az 1/2007. BJE jogegységi határozat IV. pontja szerint a kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélések adásvételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukba foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ez értelemszerűen irányadó új pszichoaktív anyag esetében is. Jelen esetben az új pszichoaktív anyag folyamatos beszerzése, majd több fogyasztó részére történő, rendszeres, üzletszerű értékesítése nyilvánvalóan túlmutat az eseti átadások körén és a tényállás alapján fel sem merülhet a csupán saját fogyasztásra történő beszerzés. Ellenben a II. rendű terhelt magatartása – az I. rendű terhelttel társtettesként – kimeríti az új pszichoaktív anyaggal való kereskedést.

[40] 8. A II. rendű terhelt által előadott azon kifogással kapcsolatban, hogy nem tudott arról, miszerint gyermekkorú tanú 2 és gyermekkorú tanú 1 még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét, ezért a fiatakorúak részére történt értékesítés a Btk. 184/A. §-ának keretei között a terhére nem értékelhető, a Kúria következőkre mutat rá.

[41] A tényállás azt valóban nem írja le konkrétan, hogy a II. rendű terhelt tisztában volt a fiatakorú vásárlók életkorával, azonban elvi éllel rögzíthető, hogy valamely személy életkora mindig ténykérdés, ami objektíve adott és csak akkor nem róható fel az elkövetőnek, ha annak kapcsán tévedésben volt. Ehhez képest nem azt kell feltüntetni a tényállásban, ha a terhelt tisztában van a tényállásban rögzített ténnyel, hanem azt, ha tévedésben van annak kapcsán, ideértve azon körülményeket is, amelyek a valósággal ellentétes tudatát megalapozták. Jelen

esetben ilyen körülmény a jogerős ítéleti tényállásból nem tűnik ki. A II. rendű terhelt egy 14. életévét sem betöltő és egy 15 éves fogyasztó részére értékesített rendszeresen 4, illetve 2 éven keresztül új pszichoaktív anyagot. Gyermekkorú tanú 1 vonatkozásában rögzíti a tényállás azt, hogy legalább 10-15 alkalommal az értékesítést a II. rendű terhelt végezte. Semmi olyan körülmény nem tűnik ki a tényállásból, ami alapján a II. rendű terhelt alappal gondolhatta volna, hogy az általa egyébként ismert, vele egy településen élő, egy iskolába járó, hasonló életkori csoportba tartozó rendszeres vevője már elmúlt 18 éves. Ha pedig ezt nem hihette, akkor legalábbis belenyugodott abba, hogy az új pszichoaktív anyagot fiatalkorú részére is értékesíti; így e tényállási elemre vonatkozóan is megállapítható a tudattartalma, abból pedig a fiatalkorú részére való értékesítés eshetőleges szándéka, ezért az neki felróható.

[42] 9. A következő kérdés annak jogi megítélése volt, hogy a kereskedés keretein belül, fiatalkorú részére történt sorozatos átadás a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja alá illeszthető-e be.

[43] Ennek során a Kúria az Alaptörvény 28. Cikkét alkalmazva járt el, miszerint bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[44] A Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pontja azt a tizennyolcadik életévét betöltött személyt rendeli büntetni, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával új pszichoaktív anyagot forgalomba hoz vagy azzal kereskedik.

[45] Vizsgálni kellett, hogy e törvényhely fogalma alá vonható-e, ha a kereskedés során az eladások közvetlenül fiatalkorú részére történnek, avagy csak az minősül felhasználásnak, ha az elkövető a 18. életévét be nem töltött személyt – a vevő életkorától függetlenül – az adásvételek lebonyolítása során közreműködőként veszi igénybe.

[46] E körben a Kúria az előbbi álláspontot találta helytállónak. A törvényhozó a Btk. 184/A. §-ának megalkotásával és a Btk. 184. §-ához képest súlyosabb büntetési tételek meghatározásával súlyosabban kívánta büntetni az új pszichoaktív anyaggal visszaélés elkövetési magatartásait, ha azok 18. életévét be nem töltött személyt érintően valósulnak meg. A fiatalkorú részére történő rendszeres értékesítés okán a II. rendű terhelt magatartásának felülvizsgálati indítványban megjelölt a Btk. 184. § (1) bekezdése szerinti értékelése szóba sem jöhet. Egyértelmű, hogy a Btk. 184. § (1) bekezdésében büntetni rendelt elkövetési magatartások közül a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint súlyosabb a megítélése a kínálásnak és az átadásnak, ha az fiatalkorú részére történik

[47] Ennek megfelelően súlyosabb megítélés alá kell esnie annak is, ha a fiatalkorúak részére történő rendszeres átadásokra kereskedés során – akár más fiatalkorú közvetítőként való bevonása nélkül – kerül sor. Ellenkező álláspont ugyanis oda vezetne, hogy míg a fiatalkorú részére való kínálás és átadás a Btk. 184/A. §-a szerinti súlyosabb bűncselekményt valósítaná meg, a közvetlenül a fiatalkorú részére való átadással megvalósuló forgalomba hozatal vagy kereskedés azonban vagy a Btk. 184. §-ának keretei között maradna, vagy a forgalomba hozatal és a kereskedés részét képező átadás révén a Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülne, és utóbbi azt is jelentené, hogy azzal kapcsolatban a (4) bekezdés szerinti privilegizált eset is megállapítható lenne, amit egyébként a törvényhozó forgalomba hozatal és kereskedés esetén minden kábítószerrel és új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos bűncselekmény esetén kizárt. Ellenben súlyosabban minősülne a cselekmény, ha a terhelt – az akár felnőttkorú részére való forgalomba hozatal vagy kereskedés során – bármilyen formában fiatalkorú közreműködését is igénybe venné.



[48] További anomáliát jelentene, hogy a törvényhozó a kifejezetten a fiatalkorúak védelmét szolgáló Btk. 184/A. §-át úgy alkotta meg, miszerint annak (1) bekezdés c) pontja értelmében az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos valamennyi terjesztői magatartás súlyosabban minősül, ha annak tanúsítására oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében kerül sor, függetlenül attól, hogy az elkövetés egyébként érint-e 18. életévét be nem töltött személyt. Ebben az esetben a büntetőjogi többletvédelem az elkövetés helyéhez kötődik, olyan helyszínekhez, ahol főleg éppen kiskorúak találkozhatnak a tiltott anyagokkal. Ehhez képest nem minősülhet enyhébben, ha kiskorú részére máshol történik a forgalomba hozatal vagy kereskedés során megvásárolt anyag átadása, az azonban súlyosabban, ha felnőttkorú részére, de védett intézményben.

[49] Ez ugyancsak következetlen lenne, mindez nem lehetett törvényhozói cél. A törvény nem értelmezhető úgy, hogy míg kínálás és átadás esetén a fiatalkorú egészségének veszélyeztetése alapozza meg az eltérő minősítést és a súlyosabb fenyegetettséget, ellenben forgalomba hozatal és kereskedés esetén kizárólag a fiatalkorúnak a bűnös tevékenységben való – saját egészségét nem veszélyeztető – közreműködése von maga után súlyosabb következményt, és az közömbös, ha az elkövetés révén – nyilvánvalóan az átadásnál jóval szélesebb körben – 18. életévét be nem töltött személyek jutnak az egészségüket veszélyeztető anyaghoz.

[50] Ezt az értelmezést támasztja alá az is, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni, 1988. december 20-án, Bécsben kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1998. évi L. törvény 3. Cikk 5. pontja szerint „A

Felek biztosítják, hogy hatáskörrel rendelkező bíróságaik és más illetékes hatóságai figyelembe vehessék azokat a ténybeli körülményeket, amelyek az e cikk 1. bekezdése szerinti bűncselekmények elkövetését különösen súlyossá teszik, úgymint: (...)

f) a bűncselekmény sértettje kiskorú, vagy elkövetéséhez kiskorút használtak fel”.

[51] Tizennyolcadik életévét be nem töltött személy új pszichoaktív anyaggal való ellátása esetén az egészséget veszélyeztető bűncselekmény sértettje a fiatalkorú, hiszen az elkövetés az ő egészségét veszélyezteti. Magyarországot tehát nemzetközi kötelezettség is terheli ebben az esetben is a bűncselekmény súlyosabb szankcionálására.

[52] Ugyanakkor kétségtelen, hogy bár a megfogalmazás nem szabatos, de a 18. életévét be nem töltött személy felhasználásával történik a kereskedés akkor is, ha a kereskedői tevékenység ilyen életkorú személyek részére történő értékesítéseket ölel fel; ha a vevői oldalon nem állnak ilyen személyek, a velük való kereskedés sem valósulhat meg. Ez viszont azt jelenti, hogy a II. rendű terhelt új pszichoaktív anyaggal 18. életévét be nem töltött személyt felhasználva kereskedett akkor, amikor – rendszeresen – 18. életévét be nem töltött személy részére értékesítette azt.

[53] Erre tekintettel a II. rendű terhelt magatartásának a Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti minősítése helyes, és a Kúria – a fentiek szerint – nem osztotta a Legfőbb Ügyészség azon álláspontját, mely szerint a bűncselekmény Btk. 184/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősül.

[54] A II. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény a bünszövegségben [Btk. 184/A. § (2) bekezdés a) pont] történő elkövetésre tekintettel 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett.

[55] A teljesség érdekében a Kúria utal arra is, hogy ez azt is jelenti, hogy a Btk. 184/A. § (4) bekezdés első fordulata szerinti privilegizált alakzat megállapítására sem kerülhet sor,

mert azt a törvény a Btk. 184/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti elkövetési magatartáshoz kapcsolódóan nem teszi lehetővé.

[56] 10. A Kúria osztotta ugyanakkor a Legfőbb Ügyészség álláspontját abban, hogy a Btk. 184. §-a és a Btk. 184/A. §-a két önálló törvényi tényállást szabályoz, nevezetesen az új pszichoaktív anyaggal kapcsolatos terjesztői magatartásokat az előbbi esetben kizárólag felnőttkorú, míg az utóbbi esetben kizárólag tizennyolcadik életévét be nem töltött személyeket érintően. A különböző alaptényállásokra tekintettel nem lehet szó tehát arról, hogy a súlyosabb elkövetési magatartás elnyeli az enyhébbet, hanem a két önálló bűncselekmény valóságos anyagi halmazatot alkot. Ez azonban értelemszerűen azt is jelenti, hogy mindkét cselekmény tekintetében külön-külön kell vizsgálni az egyes törvényi tényállási elemek megvalósulását.

[57] Már csupán a házkutatás során, 2019. július 31-én lefoglalt mennyiségre tekintettel is megállapítható, hogy a terheltek – társtettesként – a csekély mennyiség felső határát meghaladó új pszichoaktív anyaggal kereskedtek, ezért a 18. életévüket meghaladó vásárlókra figyelemmel – akik közül a tényállás 5 személyt azonosít – a cselekmény a Btk. 184. § (1) bekezdés IV. fordulatába meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősül, mely bűncselekmény büntetési tételkerete 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés.

[58] A II. rendű terhelt magatartása – az I. rendű terhelttel társtettesként – kimeríti az új pszichoaktív anyaggal való kereskedést, és az mind a felnőttkorú, mind a fiatakorú fogyasztók tekintetében külön-külön is kereskedést valósít meg. A két bűncselekmény anyagi halmazata a kifejtettek szerint valós. A két bűncselekményre irányadó halmazati büntetés a Btk. 81. § (3) bekezdésében írt szabály szerint 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés.

[59] 11. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja két, egymástól jól elkülöníthető okból teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát. Ezzel nem hagy kétséget afelől, hogy felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben kiszabott büntetés nem önmagában, hanem csak feltételhez kötötten vizsgálható. A jogerős ítéletben a II. rendű terhelt cselekményeinek egyikét az eljáró bíróságok nem értékelték, így nem is halmazati büntetés kiszabására került sor, azonban a büntetés mértékének önálló felülvizsgálatára ennek ellenére nem kerülhet sor. Felülvizsgálat tárgya ugyanis csak akkor lehet a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés, ha annak törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésének következménye, avagy, ha az nemében vagy mértékében a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik. Jelen esetben nem ez a helyzet, ugyanis a helyes minősítéshez tartozó halmazati tételkereten belül kiszabott, annak alsó határát csekély mértékben meghaladó szabadságvesztés büntetés törvényes.

[60] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

[61] IV. A kifejtett érvek mentén a Kúria a támadott határozatokat – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[62] A Be. 6. § (4) bekezdése értelmében a Kúria határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[63] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. december 5.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró